

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ షట్షతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్షిత్తమః సర్గః ॥

లక్ష్మణేన శ్రీరామస్య ప్రబోధనం

తం తథా శోకసంతప్తం విలపంతమనాథవత్ |
మోహేన మహతా యుక్తం పరిద్యూనమచేతసం || 3.66.1 ||

తతః సౌమిత్రిరాశ్వాస్య ముపలార్తాదివ లక్ష్మణః |
రామం సంబోధయామాస చరణౌ చాభిపీడయన్ || 3.66.2 ||

మహతా తపసా చాపి మహతా చాపి కర్మణా |
రాజ్ఞా దశరథేనాసీల్లభోఽమృతమివామరైః || 3.66.3 ||

తవ చైవ గుణైర్బద్ధస్త్వద్వ్యయోగాన్మహీపతిః |
రాజా దేవత్వమాపన్నో భరతస్య యథా శ్రుతం || 3.66.4 ||

యది దుఃఖమిదం ప్రాప్తం కాకుత్స్థ న సహిష్యసే |
ప్రాకృతశ్చాల్పసత్త్వశ్చ ఇతరః కః సహిష్యతి || 3.66.5 ||

ఆశ్వసిహి నరశ్రేష్ఠ ప్రాణినః కస్య నాపదః |
సంస్పృశంత్యగ్నివద్ రాజన్ క్షణేన వ్యపయాంతి చ || 3.66.6 ||

దుఃఖితో హి భవాన్ లోకాన్స్తేజసా యది ధక్ష్వతే |
ఆర్తాః ప్రజా నరవ్యాఘ్రు క్వ ను యాస్యంతి నిర్వృతిం || 3.66.7 ||

లోకస్వభావ ఏవైష యయాతిర్నపలషాత్మజః |
గతః శక్రేణ సాలోక్యమనయస్తం సమస్పృశత్ || 3.66.8 ||

మహర్షిర్యో వసిష్ఠస్తు యః పితుర్నః పురోహితః |
అహ్నా పుత్రశతం జజ్ఞే తధైవాస్య పునర్లతం || 3.66.9 ||

యా చేయం జగతో మాతా సర్వలోకనమస్కృతా |
అస్యాశ్చ చలనం భూమేర్ద్వశ్యతే కోసలేశ్వర || 3.66.10 ||

యౌ ధర్మౌ జగతో నేత్రౌ యత్ర సర్వం ప్రతిష్ఠితం |
ఆదిత్యచంద్రౌ గ్రహణమభ్యుపేతౌ మహాబలౌ || 3.66.11 ||

సుమహాంత్యపి భూతాని దేవాశ్చ పురుషర్షభ |
న దైవస్య ప్రముంచంతి సర్వభూతాని దేహినః || 3.66.12 ||

శక్రాదిష్పపి దేవేషు వర్తమానౌ నయానయౌ |
శ్రూయేతే నరశార్దూల న త్వం శోచితుమర్హసి || 3.66.13 ||

మృతాయామపి వైదేహ్యం నష్టాయామపి రాఘవ |
శోచితుం నార్హసి వీర యథాన్యః ప్రాకృతస్తథా || 3.66.14 ||

త్వద్విధా నహి శోచంతి సతతం సర్వదర్శనాః |
సుమహాత్స్వపి కృచ్ఛేషు రామానిర్విణ్ణదర్శనాః || 3.66.15 ||

తత్త్వతో హి నరశ్రేష్ఠ బుద్ధ్యా సమనుచింతయ |
బుద్ధ్యా యుక్తా మహాప్రాజ్ఞా విజానంతి శుభాశుభే || 3.66.16 ||

అదృష్టగుణదోషాణామధ్రువాణాం తు కర్మణాం |
నాంతరేణ క్రియాం తేషాం ఫలమిష్టం చ వర్తతే || 3.66.17 ||

మామేవం హి పురా వీర త్వమేవ బహుశోక్తవాన్ |
అనుశిష్యాద్ధి కో ను త్వామపి సాక్షాద్ బృహస్పతిః || 3.66.18 ||

బుద్ధిశ్చ తే మహాప్రాజ్ఞ దేవైరపి దురన్వయా |
శోకేనాభిప్రసుప్తం తే జ్ఞానం సంబోధయామ్యహం || 3.66.19 ||

దివ్యం చ మానుషం చైవమాత్మనశ్చ పరాక్రమం |
ఇక్ష్వాకువృషభావేక్ష్య యతస్వ ద్విషతాం వధే || 3.66.20 ||

కిం తే సర్వవినాశేన కృతేన పురుషర్షభ |
తమేవ తు రిపుం పాపం విజ్ఞాయోద్ధర్తుమర్హసి || 3.66.21 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్షష్ఠితమః సర్గః ||